

2006-11-28

**Miljö- och
samhällsbyggnadsdepartementet**

Enheten för kretslopp och kemikalier

Rådets möte (miljö) den 18 december 2006.

Dagordningspunkt 6a och 6b.

Rubrik:

6a. Proposal for a Council Decision concerning the provisional prohibition of the use and sale in Austria of genetically modified maize (**Zea mays L. line MON 810**) pursuant to Directive 2001/18/EC of the European Parliament and of the Council (LA) Adoption

6b. Proposal for a Council Decision concerning the provisional prohibition of the use and sale in Austria of genetically modified maize (**Zea mays L. line T25**) pursuant to Directive 2001/18/EC of the European Parliament and of the Council (LA) Adoption

Dokument:

13764/06 (AGRILEG 164 ENV 519)

13767/06 (AGRILEG 165 ENV 521)

Tidigare dokument:

-

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

En liknande fråga behandlades med EU-nämnden den 17 juni 2005.

Bakgrund

Två genetiskt modifierade majssorter är godkända och utsläppta på marknaden enligt det förra direktivet om godkännande av GMO (direktiv 90/220/EEG, numera ersatt av direktiv 2001/18/EG).

Österrike införde, enligt skyddsklausulen i det tidigare direktivet (artikel 16), skyddsåtgärder och förbjöd import av de aktuella GM-produkterna. Efter att det tidigare direktivet (90/220/EEG) har upphört och ersatts av utsättningsdirektivet (2001/18/EG) har Österrike återöppet skyddsklausulen

(artikel 23) i utsättningsdirektivet. Kommissionens myndigheter (både den tidigare *Vetenskapliga kommittén för växter* samt den nuvarande *Europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten*, EFSA) har yttrat sig över Österrikes införande av skyddsåtgärder. Myndigheternas slutsats var att de uppgifter som överlämnats av Österrike inte utgjorde några nya vetenskapliga bevis som skulle kunna ogiltigförklara miljöriskbedömningen av de genetiskt modifierade produkterna.

I januari 2004 ombad kommissionen Österrike att upphöra med skyddsåtgärderna, varefter ärendet, den 29 november 2004, togs upp i kommittén under direktiv 2001/18/EG. Kommittén kunde inte avge något yttrande eftersom ingen kvalificerad majoritet kunde uppnås varken för eller emot kommissionens förslag. Ärendet lämnades över till rådet som röstade den 24 juni 2005. Rådet kunde enas genom att med kvalificerad majoritet motsätta sig kommissionens förslag till beslut. Sverige lade ned sin röst både i kommittén och i rådet. Sverige lade även en röstförklaring med en motivering om varför man valde att lägga ned rösten, med innebörden att Sverige ansåg att hänsyn måste tas till subsidiaritetsprincipen samt av respekt för de enskilda medlemsstaterna.

Då en kvalificerad majoritet av rösterna erhöles mot kommissionens förslag, kan kommissionen, enligt kommittéförfarandet, förelägga rådet ett ändrat förslag, åter lägga fram sitt förslag eller lägga fram ett lagstiftningsförslag på grundval av fördraget.

I november 2005 bad kommissionen EFSA att yttra sig om det fanns några vetenskapliga skäl för Österrikes agerande och ombads särskilt att ta hänsyn till eventuella nya vetenskapliga rön som tillkommit sedan det förra vetenskapliga yttrandet om de aktuella genetiskt modifierade organismerna. I mars 2006 avgav EFSA sitt yttrande där det kunde konstateras att det inte fanns några vetenskapliga belägg för att ha fortsatta förbud.

Kommissionen har därför på nytt lagt fram ett förslag inför rådet. Förslaget är riktat mot Österrike med innebörden att förbuden mot import av de aktuella GM-produkterna ska upphöra.

WTO-panelen, som behandlade det s.k. moratoriet i EU mellan 1998 – 2003, behandlade även några medlemsstaters nationella förbud mot vissa genetiskt modifierade produkter. Bland annat bedömde panelen Österrikes förbud mot majssorterna T25 och MON810 och kunde konstatera att skyddsåtgärderna inte är förenliga med SPS-avtalets krav på vetenskapliga bevis och genomförd riskbedömning som underlag för de aktuella regleringsåtgärderna.

...

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 18(1) i direktiv 2001/18/EG.

Den artikel som åberopas av Österrike är artikel 23 i direktiv 2001/18/EG, tidigare artikel 16 i det f.d. direktivet 90/220/EEG (båda direktiven rör/rörde godkännanden av genetiskt modifierade organismer, GMO i EU).

Svensk ståndpunkt

Sverige noterar att ärendet har varit uppe för prövning i de vetenskapliga kommittéerna flertalet gånger. Inte i några fall har de vetenskapliga kommittéerna kunnat finna belägg för att de av Österrike förbjudna produkterna skulle utgöra en risk för människors och djurs hälsa eller för miljön.

Inför den första omröstningen i kommittén i november 2004 yttrade sig Jordbruksverket om ärendet. Verket ansåg att det inte fanns några vetenskapliga belägg för att Österrike skulle kunna åberopa skyddsklausulen i direktivet för att kunna förbjuda import av de genmodifierade produkterna.

Sverige anser att Österrike har haft möjlighet att vid flera tillfällen presentera nya vetenskapliga rön som skulle ge belägg för att produkterna skulle kunna skada människors och djurs hälsa samt miljön. Sverige anser därför att det inte har uppkommit några vetenskapliga belägg för att Österrike kan använda sig av den åberopade skyddsklausulen i direktiv 2001/18/EG för att kunna fortsätta med de pågående förbuden.

Sverige anser även att EU bör efterleva WTO-panelens yttrande angående det s.k. moratoriet. Skulle ingen efterlevnad ske finns det risk att begäran om att tillgripa handelsbegränsande motåtgärder kan väntas. Sverige anser att detta vore mycket olyckligt särskilt med hänsyn till att motåtgärder förmodligen kommer att röra sig om större belopp och sannolikt medföra negativa effekter för svensk industri.

Sverige ämnar därför rösta för kommissionens förslag om att Österrike ska upphöra med skyddsåtgärderna.

Europaparlamentets inställning

-

Förslaget

Kommissionen anser i bägge fallen att de mått som tagits inte är berättigade under artikel 23 i direktiv 2001/18/EG och att nödvändiga åtgärder för att följa dessa beslut ska ske inom 20 dagar efter att de antagits.

Gällande svenska regler och förslagetts effekter på dessa

De gällande regler som finns för hantering av genetiskt modifierade organismer är i huvudsak baserade på unionens lagstiftning. Den lagstiftning som reglerar genetiskt modifierade organismer är utsättningsdirektivet (direktiv 2001/18/EG) som behandlar godkännanden för marknadstillträde (implementerat i svensk rätt genom SFS 2002:1086), EG:s förordning 1829/2003 för genetiskt modifierade livsmedel och foder samt EG:s förordning 1830/2003 för spårbarhet och märkning.

Genetiskt modifierade organismer behandlas i Miljöbalkens 13:e kapitel. Sverige är dessutom part till Cartagena-protokollet om biosäkerhet, vilket är införlivat i EG-rätten genom EG:s förordning 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttningar av genetiskt modifierade organismer.

Ekonomiska konsekvenser

Inga identifierade.

Övrigt

Om inget beslut kan fattas av rådet kan kommissionen anta förslaget i enlighet med kommittéförfarandet.